Võ phi Hùng, cựu HS Petrus Ký, 67-74, tặng cho Quán Ven Đường

NĂM THỨ BẢY SỐ 568 — MỖI SỐ NĂM XU — 癸酉年二月初九日 — NGÀY THỨ BẢY — 4 MARS 1933

GIÁ BÁN

	ĐÔNG-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm	5$00	8$50
Sáu tháng	2.50	4.50
Ba tháng	1.50	2.50

Mua báo phải trả tiền trước. Thơ và mandat gởi cho M. TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN. — Ái tăng quảng-cáo, việc riêng, xin thương-nghị trước.

TIẾNG-DÂN

聲民 La Voix du Peuple

Chủ-nhiệm kiêm Chủ bút HUỲNH-THÚC-KHÁNG
Quản-lý TRẦN ĐÌNH-PHIÊN

Mỗi tuần xuất bản hai kỳ: thứ tư và thứ bảy

BÁO-QUÁN
số 172, đường Đông-ba, Huế
Hộp thơ số 61
Giây thép nói số 43
Giây thép: TIENGDAN — Huế

DEPOT LÉGAL INDOCHINE N° A1475

Cũng thì một đều có ích, mà nếu không biết dùng nó, nó thành có hại.

CẢM TƯỞNG ĐỐI VỚI VẤN-ĐỀ «PHÁP-HOA THƯƠNG-ƯỚC»

Gần đây các báo đã đăng cái tin thương-ước Pháp-hoa mà đại biểu hai nước đã ký ở Nam kinh.

Nói Pháp hoa thương ước, chớ kỳ thiệt là điều ước giao kết về khoản quan thuế ở xứ Đông-dương với nước Tàu, và người Tàu sẽ đặt lãnh sự ở các thành phố lớn ta như Sài-gòn, Hà-nội và Hải-phòng v. v. Vậy như nói cho đúng với nội dung thương ước ấy thì đáng lẽ nói: « Việt-Hoa thương-ước », song vì nước ta từ thuộc dưới quyền bảo hộ nước Pháp, theo hòa ước năm 1884, không còn có quyền kết giao với nước ngoài nào, mà có nữa cũng phải nước Pháp đồng ý mới được. Dầu nước Tàu là nước có lịch sử quan hệ với nước ta trên ngàn năm, mà sau điều ước Hoa-Pháp ký ở Thiên-tân, cái giây dây dính ấy cũng đứt đoạn từ đó. Vì những lẽ trên nên thương ước Hoa-Việt ngày nay, nước Pháp đứng ký thay cho nước mình.

Vấn đề thương ước ấy có quan thiệt với đương kinh tế xứ ta thế nào?

Người Tàu có tánh chất đặc biệt giàu cái tài riêng về đường dinh thương ở nước ngoài. Khắp trên mặt địa cầu này, hễ nơi nào có khói người ta có vết chân của người họ. Chính người Âu Mỹ cũng ghê cho cái tài kinh thương của họ thay! Thuở nay chẳng dợi chánh phủ cổ lệ, chẳng cần có công sứ lãnh sự, cũng chẳng cần đến điều ước bình vực lợi quyền gì cả; chỉ lấy tư cách một công ty, một phú thương, hay là một bọn làm công, một cá nhân mà đi đến đâu họ kiếm cũng ra tiền, thương trường hội quán, cơ sở đâu cũng vững vàng. Mà nhứt là nước ta vựa thả liền với nước họ, đường thủy đường lục cũng gần; gia dĩ những mối quan hệ lâu dài trên lịch sử, đồng chủng đồng văn, tánh tình phong tục có vẻ dung hợp dễ dàng, cho nên thương nghiệp họ ở xứ ta từ xưa đến nay vẫn có cái thế lực « khách mạnh lấn chủ ».

Bà con thử xem: đi qua các thành phố lớn, xưởng cưa máy gạo, hàng lớn buôn to, lầu đài ngổn ngang (trừ các sở người Pháp mới lập ra, đó là của ai? phần nhiều là của người Tàu. Vào các nhà hàng cơm, hàng thịt cùng quán cà-phê, khách sạn đáng dáng nơi các thành thị, đó là của ai? phần nhiều cũng của người Tàu. Đường, tơ, cau, quế,..., vật sản trong dân gian ta đem bán cho ai? và ai cầm cái quyền lên xuống giá cao giá thấp? cũng người Tàu. Cho đến hang cùng ngõ hẻm như mấy xứ miền nguồn Trung kỳ, cầm hoa lợi ruộng vườn và vay mượn nằng nọ, người Tàu cũng có tiệm nhỏ làm chủ. Nói tóm lại là ở xứ ta không nơi nào không có người Tàu, không mối lợi gì là người Tàu không nhảng tay đến, mà đành phần thắng lợi. Thương trường của người Tàu ở xứ ta đáng ghê là giường nào!

Trên là nói về phương diện thương nghiệp của người Tàu ở xứ nầy, trước chưa có thương ước, chưa có lãnh sự mà đã chiếm địa vị trọng yếu như thế. Nay có định thương ước, quyền lợi họ có bảo chưởng, lẽ nhiên càng bành trướng thêm.

Còn về phương diện người Nam ta thì thế nào?

Nước ta xưa nay trong về nghề nông mà từ trên đến dưới không ai lưu tâm đến nghề thương, nên về đường dinh thương rất ấu trĩ, không nói công nghệ kém sút, không có vật chế tạo gì buôn ra ngoài, chỉ nói những thứ thổ sản, điền địa phì nhiêu, nguyên liệu phong phú mà chỉ ngồi trông ai có tới tận nơi mà mua thì rẻ mất cũng bán. Không chỉ ngày xưa, dầu cho ngày nay người Pháp mang chánh sách thương chiến truyền sang, chân hưng cổ võ, khuyến chỉ mua đi bán lại, lần quần trong xứ, bất kỳ thứ vật sản gì, nhứt là đường, tơ, quế, tôm, cũng nhờ có nhà buôn Tàu mới tiêu lưu được. Ai có một nước sinh tự đã vài ngàn năm nay, nay lại gặp phong trào thương trường cạnh tranh nầy mà không có một chiếc thuyền buôn nào đi đến Hương-cảng Tân-gia-ba là nơi tiếp cận mình, đứng nói nơi xa xôi. Còn nói dinh thương ra ngoài thì khắp cả thương phố trên mặt trái đất nầy, tìm đâu cho được mấy cái lều nhỏ của người Việt-nam?

Đường thương mãi đã hẹp hòi lên vụng như thế, nên năm trên có phong triều tẩy chay hàng Tàu (trong Nam vì chuyện tăng giá cà-phê,) mà rút cục không ăn thua gì. Gần đây vì phong triều kinh tế khủng hoảng, mấy tiệm buôn người Tàu đóng cửa không mua hàng nữa thì bao nhiêu vật sản ta từ lúa gạo cho chí đường, tơ, quế, hột, gì gì cũng ủng trệ một cách khác thường. Vậy thì đường thương mãi của người Tàu mà được lưu thông dễ dàng, cũng có bổ ích cho người mình; điều thương ước hiệp định nầy, đối với người mình cũng chưa phải toàn là mối bi quan.

Một đều nên biết là: việc đời không có gì là toàn lợi hay là toàn hại. Người mình có cái năng lực làm ra vật sản mà không có sức và không có quyền tìm ra thị trường ở ngoài mà tiêu lưu vật sản ấy. Người Tàu sang buôn xứ mình tiêu lưu những vật sản ấy là một phần lợi cho họ, lại còn một phần lợi nữa là họ bán hàng hóa cho mình. Vấn đề thương ước nầy lợi cho họ đã cố nhiên rồi, còn về phần người mình, nếu không lo mở rộng đường kinh tế, liên hợp đoàn thể lại, nhờ thế lực nước Pháp mà ra sức cạnh tranh với họ, thì lợi quyền xứ nầy phần nhiều vào tay họ mà người mình chỉ « gặm xương » và « nuốt xái » mà thôi.

Người mình phải gắng lên! mà chánh phủ cũng lưu ý cho!

Tha-sơn-Thạch

Danh sách các nhà từ thiện giúp nạn dân bị bão ở Bình-định

M. Phạm ngọc Đồng Agent technique, thay mặt cho các viên chức tại công sự tại Kompong Cham (Cao mên) 50$00
Cộng: 50$00
số trước đã gởi về Hội đồng cứu tế Qui Nhơn 445.96
Tổng cộng: [illegible]

CHUYỆN ĐỜI

Tự do cá nhân

Ai cũng biết lá cờ ba sắc của nước Pháp là tiêu biểu cho sự Tự do, Bác ái và Bình đẳng. Chỉ nghe qua cái nghĩa của ba sắc cờ kia thì đủ rõ trình độ dân Pháp đã đến bực nào rồi. Nếu như dân ta được làm le với họ, thì chắc là mình cũng nằm ý ra đó mà an hưởng ký thành, chớ lo gì đi tới nữa. Nhưng họ thì không, họ đâu có biết « tùy ngộ nhi an » như dân mình. Kia không thấy đó sao? mãi đến ngày nay mà họ còn vận động cho rộng thêm cái quyền tự do hơn nữa.

Cách đây hai tháng, Thượng Hạ nghị viện Pháp đã chuẩn y đạo luật mới về tự do của cá nhân. Mà nào có phải tự không mà có đạo luật nầy đâu! Bản dự thảo đạo luật nầy đã hai mươi sáu năm nay, bắt đầu từ năm 1907 từ Hạ nghị viện lên Thượng nghị viện trải qua nhiều sự trở ngại trong các đảng phái, các nội các mà ngày nay mới ra đời.

Từ trước đến ngày đầu năm 1933 nầy tuy dầu cho người dân ở nước tự do như nước Pháp, cái tự do của mình cũng không đủ bảo đảm đối với pháp luật, đối với sở cảnh sát. Nhưng từ hai tháng nay thì không phải muốn bắt ai, giam ai cũng được đâu. Theo đạo luật mới nầy thì một người lương thiện, dầu bị chuyện gì cũng có quyền xin tại ngoại hậu cứu. Trước kia tại ngoại hậu cứu là một đặc ân của quan tòa, ngày nay tại ngoại hậu cứu là một cái quyền của bị cáo nhân.

Còn đi khám xét nhà người ta phải có mục đích nhứt định, và phải có giới hạn; và chính quan dự thẩm phải đi xét lấy. Những tài liệu bắt được trong nhà, không ai có quyền dùng đến, bằng không thì phải tội rất nặng.

Các sự lạm quyền, các sự trái với đạo luật nói trên đều bị nghiêm phạt. Các quan tòa cũng phải bị án, mà chính phủ cũng có lỗi...

Đại lược đạo luật tự do mới của người Pháp là thế.

. . . . . .

Đó là mới nói vài cái tự do lặt vặt còn nói chi cái tự do lớn đối với một đoàn thể, một đa số người, như cái tự do ngôn luận, tự do hội hiệp.

Người ta cắt nghĩa hai chữ tự do thường nói: cái tự do của mỗi người lấy chỗ tự do của người khác làm giới hạn.

. . . . . .

Huỳnh

HAI NGƯỜI BỊ HÀNH HÌNH Ở VINH

Vinh. — Lê-văn-Phan, 35 tuổi, quán xã Xuân-Hồ, tổng Xuân-Liệu, huyện Nam-đàn, và Nguyễn-công-Huy, 25 tuổi, quán làng Xuân-Dương, tổng Xuân-Lâm, huyện Thanh-Chương, là hai người bị tòa Nam án khép tội tử hình. Sáng hôm 19-2-33 các quan chức hàng tỉnh đã cho giải Phan và Huy về làng, đến sáng hôm sau thì mang ra bịt mắt bắn.

Phan là người có chân trong một hội kín ngoại-quốc,

. . . . . .

Còn Nguyễn công Huy thì có chân trong hội kín ở trong nước, hết sức tiến hành các công việc, và đã gây nhiều cuộc đổ máu.

TÌM CHÂN LÝ VỚI HỌC LỊCH SỬ QUAN HỆ THẾ NÀO?

(Tiếp theo)

Nói lịch sử, trước phải biết giới thuyết lịch sử là thế nào đã. Lịch sử là tấm ảnh truyền thần của cái thực trạng tấn hóa của loài người; sự tấn hóa ấy theo từng thời đại, từng giai đoạn mà biến thiên dần dần, chớ không phải là bản gia phả mấy triều đại đế vương như sử Ta sử Tàu ngày xưa mà gọi là lịch sử được. Trước hiểu tánh chất như thế mà sau mới nói đến cái cớ lịch sử có quan hệ đến sự tìm chân lý.

Muốn biết việc sau, cần phải xem việc trước, lịch sử là cái kho chứa những việc trước, mà trong phương pháp cầu chân lý cách chân xác thiết thực không chỉ bằng suy nghiệm sự thực trong cái kho ấy. Vì cái đời người, tức là cái hiện tại của mỗi người, rất là ngắn ngủi có ngần, mà chân lý vẫn vô cùng tận. Cái đời người đó hoặc ở trong một thời đại hay một xứ sở nào, dầu cho thánh hiền, những đều nghe thấy trong đời mình cũng có chừng mực; theo chỗ ngươi thấy hẹp hòi ấy mà suy đoán chân lý, thật không lấy gì làm bằng cứ cho đích xác. Nhờ có lịch sử là cái kho chứa đồ di vãng ấy, bao cả không gian và thời gian mà dồn lại một nơi, cung những tài liệu cho mình dùng làm vật nghiên cứu và khảo sát. So sánh đời nầy với đời kia, tỷ dảo xứ nầy với xứ khác, hoặc từ nhân mà phản đến quả, hoặc do quả mà tìm cho đến nhân, lấy con mắt đọc sách xem đời mà suy xét thí nghiệm, tự nhiên chân lý lần lần bày tỏ ra mà không có cái gì che đậy được. Xin cử vài cái thí dụ:

a) Mải nô là trái với nhân đạo, thuyết ấy ngày nay ai cũng nhận là hợp lẽ. Song nếu một người nào ở Mỹ châu về đời trước chưa có lệnh phóng nô, thì tất là nhận sự sức nô là hợp lẽ, cho cái thuyết nhân quyền là sai lầm.

b) Nước lấy dân làm gốc, dân an thì nước mới vững bền. Thế mà có người ở vào cái đời Tần-thỉ-Hoàng, mắt thấy những việc «đốt sách, chôn học trò, cấm nói chuyện», thủ đoạn tàn ác như thế mà lại được cái công hiệu thống nhứt thiên hạ, giàu mạnh một hồi, tất nhiên cho sự áp chế là đắc sách, nào có biết cái cuộc « đất lở ngói tan » bởi tên dân cày sau nầy (Trần-Thiệp)!

c) Khoa cử và bát cổ là cái học gì, ngày nay ai cũng biết là vô dụng, mà nếu sinh vào triều Thiệu-trị, Tự-đức, nghe thấy câu chuyện «Bảng vàng hia đỏ, gấm bào hốt bạc» kia thì mấy ai biết ngoài cái học thi đỗ ra còn có cái học gì nữa!

Xem mấy chuyện trên đủ làm phần chứng cho cái thuyết chân lý, nghĩa là đem bên mặt trái chứng với mặt phải, chân tướng chân lý nhân đó mà bày rõ ra, mà muốn so sánh và khám xét mặt trái mặt phải kia trong một thời kỳ ngắn ngủi hay là một xu vực hẹp hòi, không sao cung đủ tài liệu. Vì thế mà phải có cái học lịch sử.

Nói đến sử học của người mình thì thế nào? Về thời đại khoa cử trước thì chăm mặt từ chương mà không rõ sử học là cái gì, có người đổ đến ông nọ ông kia mà thử hỏi thế thứ và triều đại nước Tàu, đã kể lộn đời sau ra đời trước. Chưa nói đến sử Minh sử Thanh và sử Ta là thứ sách chưa học đến. Gần khoảng gần đây, tân học nổi lên thì thiên văn cách trí cùng sự tích Âu-Mỹ cho đến tiểu thuyết thì ca, mỗi miệng đã kể đến, mà thử hỏi sử học nước nhà, thì nhiều người không rõ nguồn gốc, mà có kẻ lại nhận ngày nay là đời Hàn cổ kia. Sử học lỗ mỗ như thế mà nói thờ chân lý, yêu chân lý, không rõ cái mình yêu và thờ đó có phải là chân lý không? thức giả thử xem (nói sử học, xứ ta còn thiếu sách nữa, song đó là vấn đề khác).

Sử-Bình-Tử

Việc Thế-giới

Trung Nhật xung đột

Nam-kinh, 21 Février — Hôm thứ hai, tại biên giới Nhiệt-hà, quân Trung-hoa vây một toán quân Nhật; hai bên đánh nhau dữ.

Quân Nhật bị đuổi ra ngả thành phố, có viện binh đến nên đánh tại ngả phía Peipiao (?) toan chiếm đường sắt. Hiện còn đương đánh nhau, nhưng tướng Trung-hoa tuyên bố giữ mặt trận.

Quân Nhật sắp đặt cuộc công kích Nhiệt hà rất kỹ, có máy bay và xe tăng (tank) đi giàn trận. Tuy vậy viên quan tư chấm đầu đội quân Trung-hoa ở Nhiệt-hà, Tung Yu-Lin, dưới quyền Trương học-Lương, tuyên ngôn có hy vọng giữ thành phố ấy được.

Nơi đội quân của viên tướng ấy đóng, làng Chengtch, quân Nhật khó đến được. Tướng Sun-Tien-Ying cầm đầu một đội quân khác, đi về phía Nam đặng giúp sức cho quân Tang-Yu-Lin, nay đã đến Nhiệt.

(Xem qua trang 4 cột 3)

GIA-ĐÌNH GIÁO-DỤC

Ai lại không có gia-đình? Gia-đình ai lại không cần đến giáo-dục? mà quan yếu nhứt là thứ sách dạy cần thiết, rõ ràng, dễ hiểu và có ích.

Bản sách nầy Bản-quán in đã hai lần, mỗi lần 2.000 quyển, rất được đồng bào 3 kỳ hoan nghênh.

Lần in thứ 3 nầy, bản quán theo ý muốn của công chúng mà in chung 2 quyển thượng và hạ làm một, để tiện cho các gia đình thường dùng. Trong sách nầy có in thêm một bản đủ tên các báo và sách đã có nghị định cấm từ năm 1927 đến năm 1932 và một bản kê tên các thứ sách hiện bán tại bản quán. Vậy Ngài nào lưu tâm đến gia-đình giáo-dục, tưởng cũng nên mua quyển sách nầy.

Giá 0$35, ở xa xin gởi thêm 0$13 cước. Gởi lãnh hóa giao ngân 0$63.

TIẾNG-DÂN

Bắt được người thủ quỹ hội-kín Trung-kỳ

Gần đây, sở mật thám đã bắt được một người tên là Ng. thọ-Dược, nguyên thủ quỉ của hội kín Trung kỳ. Dược đã từng dự vào nhiều cuộc biểu tình ở Nghệ an. Chính Dược phát cho dân nghèo mỗi người 0$20 để dự vào cuộc biểu tình cho đông.

Từ khi hội kín thất thế, Dược bị sở mật thám truy nã, nên trốn biệt tích. Chẳng ngờ Dược đổi tên họ vào làm công cho một ông chủ đồn điền ở Bến-Thủy. Sở mật thám khám phá ra được nên Dược bị bắt ngay.

(T. B. T. V.)

SẮP ĐẾN LỄ NAM-GIAO

Theo các lề Triều đình Huế xưa nay thì lễ Nam-giao là lễ lớn, lễ vua tế trời, có lẽ quan trọng hơn các lễ khác, mà mỗi 3 năm là có 1 lần.

Dân chúng ta nghe nói lễ lớn, thì cũng nghe bằng tai là lễ lớn, chớ cái lễ mà đức Con trời với đức Trời giao tế nhau, dân chúng nào có hiểu tinh ý ở trong là thế nào.

Lâu nay về kỳ lễ lớn ấy, người ta có đi xem đông, song có đi xem cũng chỉ thấy nghi vệ đường hoàng, lễ vật trần thiết nghiêm chỉnh, cũng bao nhiêu lễ dung bề ngoài mà thôi. Đến như một lễ ấy phí khoản bao nhiêu nào có ai biết, mà có ai cho biết.

Năm nay Đức Kim-thượng bồi loan thân chánh, sau cuộc tuần hành Nam Bắc, đến tháng Mars lại đúng kỳ lễ Nam-giao (16 Mars). Lễ năm nầy có lẽ to tát hơn, nên gần đây ai cũng nao nức về câu chuyện đi xem. Một tờ báo chữ Pháp ngoài Bắc báo « *Ami du peuple* » ngày 23 fév. có một bài đăng đề là: «La Cérémonie du Nam-giao et la crise» (Lễ Nam-giao với nạn khủng hoảng). Trong có thuật một kỳ hội-đồng thượng thơ do quan Khâm-sứ Châtel chủ tọa, có quan Viện-trưởng Cơ mật và các quan thượng Lục-bộ, cả quan thượng Ngự tiền văn phòng và ông Viện trưởng Dân biểu. Buổi hội đồng nầy có bàn đến vấn đề Nam-giao, nhân thế mới thấy cái khoản phí về cuộc lễ long trọng ấy, xin lược dịch vài đoạn như dưới:

« Buổi hội đồng nầy họp để xét ngân sách Nam triều về năm 1933. Sau khi đã xem qua các khoản, hội đồng xét đến khoản tế lễ và môn tiền dự chi về khoản nầy, là 50.525$. Một môn tiền không phải ít. Đối với ông thượng Dân-biểu cái số năm vạn mấy kia có nơi lớn, nên có lẽ ông đã tỏ ý lấy làm lạ nên bày tỏ ý kiến, xin về các khoản tế nên dùng tinh trăm trà hoa quả, để cho đúng lễ với thần mà cũng là chánh sách tiết kiệm..... Quan Khâm-sứ và quan Viện-trưởng Cơ-mật, có lẽ cũng đã cho lời ông thượng Dân là phải, vì nó là hợp với cái chánh sách giảm sút ngân sách.

. . . . . .

Luật tha tù phạm trước Hạ nghị viện Pháp

Ba-lê, 22 février — Hôm qua tại Hạ-nghị-viện, đông nghị Moutet (thuộc phái xã hội) bênh vực đề án yêu cầu tha tất cả các hạng chính trị phạm ở thuộc địa và nước bị bảo hộ v. v. Ông Sarraut, thông trưởng thuộc địa tuyên bố phản bác đề án yêu cầu ấy. Ông nói: «...ấy là vì công lý, vì hòa bình, vì nhân đạo, và vì tôi không muốn cho những cuộc lộn xộn nghiêm trọng kia dễ lại nữa. Ông Moutet yêu cầu ân xá đến thường phạm nữa. Nhưng điều ấy có xâm phạm đến quyền vua Nam.

Ông Sarraut nói tiếp: « Tha hết các hạng tù phạm sẽ có hại cho cuộc hòa bình ở Đông dương, lại tỏ ra thái độ yếu hèn trước những tay chủ động rối loạn do nước người xúi dục và chưa chịu đầu hàng ».

Đến lược ông Varenne: «Công sản chủ nghĩa là vô chính phủ chủ nghĩa, vô luật lý và chiến tranh. Tôi không muốn ân xá những tay gây ra sự rối loạn. Có những người lầm lạc, có những kẻ theo hùa. Đối với hai hạng ấy, có thể rộng lượng được... tôi muốn ông Moutet rút điều yêu cầu của ông lại. »

Ông Hội trưởng Hội đồng thuộc địa cũng rút điều yêu cầu ấy.

Ông Sarraut nói: « Ta sẽ yêu thảo một đạo luật mới về việc ân xá và tha tù phạm ở thuộc địa ».

HUỲNH-THÚC-KHÁNG CÔNG-TY

(Chuyên trách tập cổ vốn 80.800$00 Hội sở tại Huế R. C. Tourane n° 4)

ĐẠI-HỘI-ĐỒNG THƯỜNG-NIÊN NĂM THỨ SÁU

Họp ngày 26 Février 1933

TỜ TRÌNH CỦA QUẢN-LÝ

Thưa các ngài,

Hôm nay các ngài đến dự Hội-đồng thường niên kỳ thứ sáu, để xét công việc Công-ty trong năm 1932. Vậy trước khi trình duyệt sổ sách, tôi xin gác các lời phù phiếm mà chỉ có mấy câu bày tỏ sự thực :

Năm 1932, làn sóng kinh tế khủng hoảng chung lan ra có phần mạnh hơn trước, lại thêm thiên tai dồn dập, trong xứ nhiều chỗ bị khuẩn bách riêng, Công-ty ta không sao tránh khỏi cái ảnh hưởng chung ấy. — Về tờ báo tuy số độc giả có tăng ít nhiều, mà số tiền báo còn thiếu đến trên bảy ngàn, không phải là ít. Về việc in cũng xích xoát với năm 1931, nhưng rồi gặp việc xảy ra không ngờ, sai với sự dự trù, như việc in Kim-Lai tạp chí, kỳ hạn giao ước trong hai năm, mà vừa được bảy kỳ, thì Kim-lai tự đình bản, thành ra thứ giấy khổ rộng 100x65 mua trử phải cắt nhỏ để in báo. Lại một cái máy đóng, mua để đóng Kim-Lai, nay tuy thỉnh thoảng cũng có dùng, nhưng cũng là 1 món động vốn.

Đương thời buổi khó khăn, lại gặp những đều không may, thật là một cái hoàn cảnh rắc rối có thể lay chuyển đến đường đình nghiệp của Công-ty, muốn duy trì cho vững chải, chỉ có đem tấm lòng sốt sắn, dùng phương pháp khẩn súc, để đối phó với hoàn cảnh mà thôi. Nhờ thế mà năm 1932 lại có lời khá hơn năm 1931. — Số ích chung, năm 1932 so với năm 1931 thì ít hơn 611$35, nhưng số tồn chung năm 1932 lại ít hơn năm 1931 đến 1.143$18; số thâu tuy ít, mà số xuất lại ít hơn, nên số lợi suất có trội, ấy cũng là chút hiệu quả của phương pháp « tiêu cực » tạm dùng trong lúc khó khăn vậy.

Theo như số đã kiết toán, số lợi thâu về báo, đồ in và các khoản cộng là 17.850$81, trừ kinh phí các khoản là 12.312$26, hao tổn các khoản 2622$63, giảm thành tịnh sản và động sản 1.687$22, còn dư được 1 228$70 ấy là số lời góp ; trong số nầy theo điều lệ đã định, trích (30%) 368$62, làm công tích, phòng bị và hoa hồng, còn bảy chục phần trăm (70%) là 860$08, ấy là số lời ròng chia cho các cổ phần.

Tình hình đình nghiệp của Công-ty trong năm 1932 đại để như thế, xin các ngài xét những vấn đề đã kể trong tờ mời mà quyết nghị.

Hue, le 21 Janvier 1933

Quản-lý

HUỲNH-THÚC-KHÁNG

TỜ TRÌNH CỦA BAN HỘI ĐỒNG KIỂM SÁT

Thưa các Ngài,

Chúng tôi rất cảm tấm lòng sốt sắn của các ngài Cổ-đông đối với Công ty ta, không quản mệt nhọc và thì giờ qui báu của các ngài, mà đến dự Đại hội đồng thường niên kỳ thứ sáu nầy, được đông đủ như thế, thực là may mắn cho ban Kiểm sát chúng tôi, được tiếp xúc với các ngài mà trình bày những công việc chúng tôi đã đảm nhậm trong năm 1932 vừa qua.

Về tình hình đình nghiệp của Công ty, đã có tờ trình của ông Quản-lý, nay chúng tôi chỉ xin kê những khoản cần như sau nầy :

Xét các sổ sách và sổ tổng kê niên đề, tuổi số tồn về các mục thường : tổng phí, công bạn, tiền lương, hao tổ và nợ óp v. v... cộng là 14.934.69, lại chiếu theo lệ giảm thành 10% về mục ấn cơ là : 1.266.10 5% về mục nhà đất là : 316.45 5% về mục khí dụng là : 104.67, cộng tất cả là : 16.622.11. Còn số ích về các mục : báo, sách, đồ in và tạp thâu v. v... là : 17.650.81.

Số tồn trừ cho số ích còn lại là : 1.228.70. Lại đem số công nợ là : 46 700.95, trừ cho số tài sản là : 47.929.65 cũng còn lại là : 1.228.70. Vậy lời góp của Công-ty năm 1932 là 1.228.70. Lại trừ 10% về tiền công tích phòng bị là : 122.88, và 20% về tiền hoa hồng quản lý cùng Hội đồng kiểm sát là : 245.74, còn lại 70% tức là 860.08 là lời ròng.

Các khoản kể trên đã có bản tổng kê niên đề liệt kê rõ ràng.

Về việc chia lời, Đại-hội-đồng thường niên năm thứ bốn nhằm 1er Mars 1931, đã quyết nghị chia tiền lời hai năm : 1927 và 1928, cộng là : 5.352.47, trừ số thuế lợi tức là 428.20 còn lại là 4.924.27. Bắt đầu từ ngày 1er Août 1931, các Cổ-đông lần lượt gởi tức phiếu về nhận, đến ngày 31 Décembre 1931 đã phát ra được 580.58.

Còn số tiền lời năm: 1929 1930, 1931 cộng là : 4.856.51, nên chia hay nên hoãn, xin Đại hội đồng quyết nghị. Theo như tình trạng Công ty mà ban Kiểm sát chúng tôi đã xét rõ, thì số tiền lời mấy năm trước lưu lại tuy nhiều, mà trong cuộc kinh tế khủng hoảng hiện tuổi, đồng tiền lưu động của Công ty rất là eo hẹp; cũng nhờ có số tiền lời lưu lại đó mà khỏi đến nỗi phải đi vay nợ, nên cũng tránh được nhiều mối phiền lụy.

Còn số tiền lời năm 1932, so với số tiền năm 1931, tuy có nhiều hơn chút đỉnh, song không phải là công việc đình nghiệp năm 1932 phát đạt hơn năm 1931 trong lúc khó khăn nầy đâu, chẳng qua là người chủ trương và các anh em giúp việc theo mục đích khẩn súc, nên tiền chi dụng và hao phí cũng ít đi, mới được như thế. Song đứng giữa cái hoàn cảnh khó khăn trải qua một cuộc khủng hoảng chung, ròng rã hơn ba năm, mà Công ty vẫn cứ có lời, tuy ít mặc dầu, thì chúng tôi cũng vẫn lấy làm mừng, mà tất cả các ngài cũng vững được tấm lòng tin nhiệm đối với Công ty ta vậy.

Những lời chúng tôi đã kể trên, đều là xét theo tình hình đình nghiệp của Công ty mà bày tỏ, xin Đại hội đồng cứu duyệt và quyết nghị cho.

Huế, ngày 4 Février 1933

Ký tên : Phạm đăng Nghiệp
Đoàn thượng Oanh
Nguyễn hữu Tấn
Đào duy Anh

BIÊN-BẢN

Ngày 26 tháng hai năm một ngàn chín trăm ba mươi ba, đúng 8 giờ, các cổ-đông của Chuyên-trách tập-cổ Huỳnh-thúc-Khang Công-ty, đến họp Đại-hội-đồng thường-niên thứ sáu, tại nhà Cinéma Tam-Lân, đường Paul-bert, Huế, theo tờ triệu tập của ông Quản-lý ngày 21 Janvier 1933, và đăng báo Tiếng-dân từ số 558 ngày 21 Janvier đến số 565 ngày 22 Février 1933.

Theo bản tựu hội đình theo biên bản nầy, có tất cả cổ-đông hiện diện ký tên, trừ ông Huỳnh-thúc-Kháng là Quản-lý, thì cả người hiện diện và người có giấy ủy-quyền, có sáu trăm bốn mươi bốn (644) cổ-phần, thế là quá một phần năm trong số cổ-phần của Công-ty. Vậy Đại-hội-đồng đủ lệ khai hội.

Đến chín giờ, ông Phạm-đăng-Nghiệp hội-trưởng của Hội-đồng kiểm-sát, làm chủ-tịch Đại-hội-đồng, tuyên bố khai hội, ông Đào-duy-Anh thư-ký hội-đồng kiểm-sát sung thư-ký Đại-hội-đồng.

Đại-hội-đồng bầu hai ông Nguyễn-Trác và ông Trần-kim-Trinh là hai người nhiều cổ phần hơn cả làm kiểm-phiếu.

Ban Trị-sự tổ-chức xong, ông chủ-tịch mời ông Quản-lý đọc tờ trình.

Ông Quản-lý đọc tờ trình bày tỏ tình hình đình-nghiệp của Công-ty trong năm 1932.

Tiếp ông Hội-trưởng hội-đồng kiểm-sát đọc tờ trình của Hội-đồng kiểm-sát.

Đoạn, ông chủ-tịch xin Đại-hội-đồng quyết nghị các vấn đề ghi trong nghị sự chương trình.

1°) Duyệt sổ sách năm 1932.

Đại-hội-đồng duyệt sổ sách về năm 1932 thì đều nhận rằng đúng cả.

2°) Bầu hai người hội-viên kiểm-sát.

Trong hội-đồng kiểm-sát, ông Phạm-đăng-Nghiệp và ông Đào duy-Anh đã hết nhiệm kỳ. Đại-hội-đồng đều phiếu bầu cử hai ông khác thay vào, thì ông Hoàng-đức-Trạch và ông Nguyễn-đơn-Quế được trúng cử. Vậy hội-đồng kiểm-sát năm 1933 gồm 4 người sau nầy :

Ông Hoàng-đức-Trạch
Ông Đoàn-thượng-Oanh
Ông Nguyễn-đơn-Quế
Ông Nguyễn-hữu-Tấn

(Xem qua trang 3 cột 5)

Thực-Nghiệp Dân-Báo lại ra hàng ngày

Chúng tôi một bọn đã từng lăn lộn với nghề cầm bút nhiều năm, cùng nhau điều đình với ông Maidu-Lân, nhận việc quản trị tờ *Thực nghiệp-Dân báo* là một tờ báo đã góp mặt với ngôn đàn mười mấy năm trời.

Từ ngày 15 Mars trở đi, Bản-Báo sẽ lại ra hàng ngày.

Nay kính cáo,

Chủ nhiệm :
Tùng phong : Hồ khắc Quảng
Bộ biên tập ở Hà-nội :
Trúc-sơn : Mai đăng Đệ
Dật-công : Phạm quế Lâm
Minh-dân : Phan trần Chức
Phương-du : Hồ khắc Tráng
Lộc hà : Ngô tất Tố

KHO CHUYỆN...

Ở đầu tỉnh phía trong, trong khi Nam tuần của vua Bảo đại, có một anh chàng điên lấy bạc của mẹ gởi đi Phan-thiết trả tiền mua đồ, bèn mua đồ tây điện thật oai, tuột vô dinh quan phủ nọ tự xưng : « ta là vua », làm cho viên trí phủ ngạc nhiên. Cái điên gì mới lạ cho chớ !

Mọi bần thầy ta có hơi văn minh hơn một tí, nên cũng muốn « hiệp tác » có lẽ. Tại không thì ta xem một tên mọi già ở tỉnh trong dâng cho vua Bảo đại một con dao gươm quí giá trong lúc Nam tuần.

Hễ đói thì cái nhân sinh quan không có gì là thú ; thà chết cho rảnh. Bởi vậy có một người thất nghiệp ở Nam-kỳ quyết chí tự tử bằng một cách ai cũng cho là gan : Tư, người ở Cầy-quéo (Gia định), nhảng dầu xăng ước cả áo quần rồi tự châm lửa đốt.

Cũng vì miếng cơm của tên khách trú mà 4 người annam trong giấy lát bị chôn sống dưới đáy giếng hôm 21-2-33, lối 12 giờ trưa, ở quai de la Marne Saigon.

Nguyên tên khách trú kia muốn đào giếng tìm nước để trồng rau, thuê 7 người annam. Trong khi chuyền đất từ dưới đáy giếng lên, đất cái cauôi, bốn người bị chôn sống, còn 3 người may lẹ chạy nhảy khỏi.

Gần đây có tin Huế kiều ở Việt nam quyên được 80 vạn bạc gởi về giúp đội quân kháng Nhật., và nói ông Hội trưởng « Việt nam Hoa thương kinh tế liên hiệp » có phái một người họ Trương về nước ra Sơn hải quan điều tra tình hình Tin ấy là sai.

Theo số thống kê của ngoại bộ chính phủ Nam kinh và hội « Kiều vụ ủy viên » thì mới một năm vừa rồi, những hoa kiều làm ăn tại các thuộc địa Hòa lan ở Nam dương quần đảo bị thất nghiệp phải mang bụng đói về nước có đến 48 vạn 3 nghìn 8 trăm 90 người (483 890). Trong số ấy người Phúc-kiến và Triều-châu nhiều hơn hết.

SÁCH MỚI ĐÃ XUẤT - BẢN NGÀY 28 TẾT LÀ CUỐN :

SÁCH MÙA XUÂN XEM TẾT

Giá 0$30

CỦA NHẬT - NAM THƯ - QUÁN HANOI XUẤT - BẢN

Có rất nhiều văn nay, vẽ đẹp và các điều thường thức về mùa Xuân lợi đây. Ở xa thêm cước 0$20 (gửi tầm-nga trao-ngân cả là 0$65). Ai mua thơ và mandat chỉ đề cho nhà xuất-bản như vậy :

« Nhật-Nam Thư-Quán Hanoi »

Quảng-cáo — Đăng báo

CÔ-TINH BỔ-THẬN HOÀN

Mắc bệnh gì thì phải uống Cô-Tinh Bổ-Thận ! Bệnh như thế nào thì phải uống Cô-Tinh Bổ-Thận ?

Bệnh như thế nào thì phải uống CÔ-TINH BỔ-THẬN ? Thoạt tiên, hay đau lưng, mỏi vai, thường hoa mắt, ù tai, đêm ngủ không yên giấc, hay chiêm bao thấy nhiều chuyện kỳ dị sinh ra sợ hãi. Bệnh đương trong thời kỳ nầy thì mua dùng hết 3 lọ CÔ TINH BỔ-THẬN thì khỏi phát ra các chứng bệnh nói sau nầy nữa :

Mộng-tinh — Di-tinh — Hoạt-tinh

và ba chứng rất hiểm nghèo, tuy, thao bệnh nặng nhẹ mà phát sinh ra. Rất có hại đến đường sinh dục. Nếu đã phát ra ba chứng hiểm nghèo nói trên rồi, thì phải tập tức gởi thư về lấy thêm 6 lọ mua dùng tiếp thì tất được chóng khỏi.

Bệnh nầy phần nhiều các bạn thanh niên thường mắc, vì hoặc chơi bời quá độ rượu chè thức đêm, hoặc do lòng nhiều đường mà sinh ra, vì không kể đến 50 tuổi nhiều người mắc lắm. Ai muốn mua gửi thư hỏi hãy :

SINH-HUY

84, Rue Maréchal Foch — VINH

Thuốc nầy mỗi lọ giá 1$00, mua từ mấy lọ trở lên giá đặc-biệt ưu đãi, tiền cước phí người mua phải trả. Mua mandat đề tên M. SINH-HUY, đánh giây thép về đề SINH-HUY VINH.

DẦU *Linh-Bửu*

Một thứ dầu đặc, do toàn thượng phẩm trong sơn lâm bảo quốc, như quế, đậu-khấu, bạc-hà, tô-hạp hương, long não, đinh hương, trầm hương, đàng sâm bổn học thái tây mà chế thành.

Bốn thứ công dụng trong yếu chất là : Khư-phong tán-hàn, ôn-vị chỉ-đau, hạ-khí thông-khiếu, khai-uất tiêu-đàm.

Nam Phụ Lão Ấu đều dùng được cả. Có đại lý ở khắp các nơi. GIÁ BÁN NHẤT ĐỊNH :

Linh-Bửu số 1 0$35 — số 2 0$40 — số 3 0$50

Kể từ đầu tháng hai, phát hành cả thứ Linh Bửu đặc biệt, giá nhất định 0$07 một hộp.

Mua buôn (hoa hồng từ 25 đến 30 phần 100) và mua lẻ xin viết thơ cho nhà Tổng phát hành :

VĂN-HOÀ

(Mme Trần thị Nhơn Mỹ)

27, Rue Gia-Long — HUẾ

Phát không 50.000 hộp échantillons (ở xa xin échantillons xin gởi 0$04 bằng timbre để làm tiền cước).

DẦU LINH-BỬU "VĂN-HOÀ" HUẾ

KINH-TẾ KHỦNG-HOẢNG

hàng hóa chi chi cũng đều ế ẩm cả, vậy mà mấy thứ sau nầy lại càng ngày càng bán thêm chạy :

Dầu Khuynh-Diệp
Dầu Hồi-Thiên
Dầu Ba-Cô

và nhiều thứ hàng khác của hiệu

Viên-Đệ

Quai de la Susse
HUẾ

Giây nói : *87* — Giây-thép tắt : *Viende Hue*

GIẢI-HUYẾT-ĐỘC P.D.Đ.

CHUYÊN-TRỊ :

Đau xương,
Nhức gân,
Tê bại,
Mụt mảng,
Ghẻ chốc,
Mày-đay,
v. v...

起 解
尤 血
恬 毒

Nhà Bào-chế **PHAM-DOÀN-DIỀM** Tourane (Annam)

ANNAM LỊCH SỰ
HÃY NÊN
HÚT THUỐC LÁ JOB

Sữa NESTLÉ hiệu CON CHIM

Sức khỏe của trẻ nhỏ

Hỏi xin không mất tiền một quyển sách dạy cách nuôi trẻ bằng tiếng quốc ngữ của Bác-sĩ Vidal soạn ở hiệu sữa NESTLÉ, phố Paul-Bert, số 55 Haiphong.

PHÒNG-TÍCH ——> Nhiều người bị mà không hiểu ?

Cơm không muốn ăn
Ợ hơi hoặc ợ chua
Đầy bụng bỏ tức ngực
Da mặt vàng
Lâu năm đi bụng dầy
Chân tay mỏi mệt

« Con chim »

VŨ-ĐÌNH-TÂN
HAIPHONG

ĐẠI-LÝ CÁC TỈNH TRUNG-KỲ

HUẾ	VĨNH-THỌ 49, phố Gia-Long.
DALAT	BÌNH-VĂN-CHÂU Librairie.
FAIFOO	HOÀNG-ĐỨC-VĨNH 101, phố Pont Japonais.
NHA-TRANG	MỸ-LƯƠNG THƯ-QUÁN.
PHAN-THIẾT	MINH-GIANG 3, Rue Đồng-Khánh.
QUANG-TRỊ	THƯƠNG-HOẠT THƯ-QUÁN phố Chợ.
QUANG-BÌNH	VĨNH HƯNG-TƯỜNG bán thuốc bắc ở Đồng-hới.
QUANG-NGÃI	NGUYỄN-NGỌC-ANH Commerçant, Thanh-trà, Hội-an và Cha-Binong Commerçant à Đồng-ít.
THANH-HOÁ	PHÚC-HƯNG-LONG 12, phố Tô-hiến.
TOURANE	NGUYỄN-THỊ-SỬU phố Bà-nà-cũ.
VINH	LƯU-HUY phố Ga.

Vẽ ảnh truyền-thần bằng than hay mực tàu

Thật giống, thật khéo, không phai màu

Ảnh bán-thân 50x60 — 2p90

Ở xa gởi ảnh về :

M. Trương-trọng-Bình
Office Indochinois du Travail
81, Route Mandarine, Hanoi

Gởi đi các nơi theo lối lãnh hóa giao ngân.

CÚM! CẢM SỐT! NHỨC-ĐẦU

Nên mua ngay THẬP-LINH-ĐƠN *mà uống, nhẹ một liều, nặng hai liều, khỏi ngay*

Mỗi liều . . . . . o$10 — Một lọ 4 liều . . . . . o$30

LỜI CẢM-TẠ

A Monsieur Vinh-Hưng-Tường à Vinh

Tôi là Linh-mục xứ Tân-Định có lời cảm tạ ngài sau này : Hôm tháng trước, tôi có lại hiệu Vạn-Phước ở Quán hành mua 8 liều thuốc THẬP LINH ĐƠN đem về cho họ tôi 8 người uống đều là linh-nghiệm cả. Nên tôi tin lại xin qui-hiệu gắng sức chế-tạo cho nhiều để cứu người ta vậy.

R. P. SINH, Linhmục à Tânđịnh

Thuốc này có bán ở các chi-điểm Phó Gia-Tường, và các chi-điểm Vinh-Hưu-Tường

CAO CHỮA RĂNG
海王堂固齒膏

Tục ngữ có câu : *« Thứ nhất đau mắt, thứ nhì nhức răng »*, nhức răng tuy là một bệnh thường, nhưng người có bệnh ấy đau đớn khó chịu, mất ăn mất ngủ, cũng đáng ghê lắm vậy.

Chúng tôi gần đây bị nhức răng, ngứa răng, lung lay cả chân răng, mới ra công khảo cứu, chế được một thứ cao xỉa vào răng, không những khỏi nhức, khỏi ngứa mà thôi, mà chân răng lại thấy vững chặt như trước, chúng tôi lấy làm mừng rỡ vô cùng. Bà con mua dùng, ai cũng khen là thần hiệu. Vậy ngài nào muốn dùng thứ cao ấy, xin gửi cho 35 xu tem (timbres postes) — 15 xu cao và 20 xu cước bảo-đảm (recommandé) — chúng tôi xin gửi cao tới ngay.

Nay kính cáo
HẢI-NGỌC-ĐƯỜNG

Thư gửi cho :
M. NGUYỄN-HUY-CỪ
tá tài, làng Hoằng-nghĩa, phủ Hoằng-hóa
(Annam) Thanh-hóa

合 Maison HOP-THINH 盛

Soierie & Mercerie
32 Rue des Cantonnais Phố Hàng Ngang
HANOI

Bản hiệu chuyên môn bán các thứ hàng tơ lụa Bắc-kỳ như : lĩnh áo, lĩnh quần đen, trắng trơn và hoa, the thâm hàng đen the các màu trơn và hoa. Lạc thâm các màu, trắng bề khổ 0m37, 0m40, 0m70, 0m75, 0m80.

Lượt đen các hàng, vải mán, chế tài thiệt ngon. Bán sỉ và bán lẻ giá rất hạ, vì bản hiệu buôn bán đã mấy chục năm nay, buôn được tại gốc những hàng kể trên. Các Qui khách ở xa xin viết thơ về lấy mẫu và giá hàng, bản hiệu sẽ hồi âm tập tức.

Lại còn các thứ hàng tạp hóa như valise, cặp sách, giầy giép, vi da, đồ đồng, đồ thiếc, như mặt gối vân vân... bản hiệu có bán buôn rất nhiều xin các qui khách chiếu cố, bản hiệu rất hoan nghênh. Gửi hàng đi các nơi theo cách lãnh hóa giao ngân (Contre-Remboursement).

Buôn bán thật thà, hàng tốt giá rẻ các Qui khách mua thử sẽ biết.

Nay cẩn bạch
Mme NGUYỄN THỊ SÁU
HỢP-THỊNH
32 Rue des Cantonnais HANOI

Tê Nam-Giao

Tiệm Bombay « *Au-Bon-Marché* » bán đại giảm giá trong kỳ đại lễ « *Tế Nam-Giao* » các quý quan, quý chúa về dự lễ, xin kính mời quá bước ghé thăm, chẳng uổng công bản hiệu chưng bày các hàng tơ lụa ngoại quốc và bản xứ đã muôn nghìn kiểu mới lạ mà giá thiệt không đâu sánh bằng. Chẳng phụ lòng tin nhiệm, bản hiệu sẵn có người bản xứ tiếp rước trình bày mau chóng, không lo mất nhiều thì giờ : *xin nói lớn*

Tiệm buôn bán thiệt thà có bảo lãnh chắc chắn nhất kinh đô Huế thì còn đâu sánh kịp.

BON MARCHE
115, Rue Paul-Bert HUẾ

THÀNG NHỎ, CÁ GAN. . . . RẢI GIẤY

Một đứa nhỏ, lối 18 tuổi, đi khắp cả Trung-kỳ rải giấy, mà truyền bá cho đồng bào hay rằng : THUỐC HO (Bảo-Bửu) là một thứ thuốc ho dễ nhứt hay, giá lại rẻ, 0$10 một gói. Nhà Viễn-Đệ, và các chỗ bán dầu Khuynh-diệp đều có bán thuốc ho nầy.

Thuốc tiêu xỏ
Hiệu « NHÀNH MAI »

Được nổi danh lừng lẫy khắp cả Đông Pháp, uống ít, thì nó làm cho mau tiêu hóa vật thực, ăn uống biết ngon. Uống trọn gói thì nó xỏ dâm độc vô số. Lãi kiêm và còn trùng nhỏ nhỏ cũng đều bị thuốc tống lôi ra cả.

Giá mỗi gói 0$15. Xin do nơi :
Viễn-Đệ 11 quai de la Susse Huế.

Thuốc dán Hiệu Con Rắn

Trị các bịnh ngoài da, linh nghiệm phi thường, dùng đến thuốc nầy, ai cũng cho là thần dược. Trị mụn độc nhứt hay, trị ghẻ; Trị tức ngực rất tài, hơa thuốc dán Sơn-Đông thập bội. Hạch đàm, đàn bà đau vú, sáy cáng, tim la, hột xôi, cục bướu mới mọc, nước ăn chơn, lát, nhọt. Các bịnh ngoài da dùng đến thuốc nầy, thì qui ngài sẽ khen tặng vô cùng. Giá mỗi hộp nhỏ 0$12 hộp lớn 0$20

Ba môn thuốc nầy có gởi bán khắp cả Đông-Pháp

Mua sỉ huê-hồng 30% do nơi nhà thuốc

VIÊN-ĐỆ
Quai de la Susse 11 -:- Huế

XIN LƯU Ý : *Còn nhiều chỗ tôi chưa liện sửa giá thuốc một lần cho hết. Mỗi bao thuốc sửa giá, đều có in con dấu sửa giá. Còn bao nào chưa sửa giá, xin quí ngài mua đàm giá cũ.*

ĐẠI-HỘI-ĐỒNG HUỲNH-THỨC-KHÁNG CÔNG-TY

(Tiếp theo trang nhứt)

3·) Vấn đề chia lời.

Đại-hội-đồng quyết nghị rằng số tiền lời về năm 1929, 1930, 1931 hoãn lại đến kỳ Đại-hội-đồng sang năm sẽ định.

Xét việc đã qua trong năm 1932 và việc tấn hành sau nầy.

Ông Nguyễn-Trác yêu cầu rằng từ nay trở đi, nên khuếch trương các việc thầu khoán dỡ in cần nhà nước hoặc của người riêng. Nhiều người bàn lại rằng việc ấy xin ông Quản-lý cứ tùy số tiền lưu động và sức tài-liệu của Công-ty mà làm. Đại-hội-đồng cũng đều công nhận như thế.

Trong đại-hội-đồng không ai bàn bạc và đề nghị việc gì nữa, đúng mười một giờ, Đại-hội-đồng giải tán.

Tất cả các việc Đại-hội-đồng bàn định và quyết nghị trên nầy, đã ghi vào biên-bản, có bàn trị-sự Đại-hội-đồng và Hội-đồng kiểm-sát ký nhận.

Làm tại Huế, ngày 26 tháng Février 1933

Kiểm-phiếu
Ký tên : Ng-Trác. Trần-kim-Trinh

Ban trị-sự chủ-tịch
Ký tên : Phạm-đăng-Nghiệp

Thư-ký
Ký tên : Đào-duy-Anh

Hội-đồng kiểm-sát
Ký tên : Nguyễn-hữu-Tấn, Đoàn-thượng-Oanh

TỔNG KÊ NIÊN-ĐỘ NĂM 1932

ÍCH		
Ấn vụ		8 102.82
Báo		9 578.00
Banque I. F.		2.03
Sách		38 97
Tạp thân		128.09
		17.850.81
TỔN		
Tiêu phí		
Tổng phí	1.281.86	
Tiền lương	6.489.12	
Công bạn	4.516.94	
Tu bổ	24.34	
		12 312 26
Hao lỗ		
Hao mất	597.48	
Nợ ôp (giảm số)	2 025 15	
nợ ép thiếu lời cuối juin 1932)		2.622.63
Giảm thành		
Nhà đất	316.45	
Ấn cơ	1.266.10	
Khí dụng	104.67	
		1.687.22
Trích theo điều lệ		
Công tích (trích 5% số lời năm 1932)	61.44	
Phòng bị -id-	61.44	
Hoa hồng (trích 20% trong số lời năm 1932)	245.74	
		368.62
Lời ròng	860.06	
		860 06
		17.850 81

TÀI SẢN

Nhà đất	6.012.54
Ấn cơ	11.602.70
Khí dụng	418.68
Tài liệu	9.868.18
Sách	687 16
Sách đại-lý	275.90
Ấn vụ	1.510.32
Báo	54.48
Người đọc báo	7.948.76
Người đại-lý	943.64
Người mua hàng	619.56
Quảng cáo	419.37
Nợ ép	952.30
Tổ bạc	379.08
Banque I. S.	1.308.65
Banque F. C.	934.02
Banque I. F.	3.074.13
Dự chi	808.68
Mượn trước	111.00
	47.929.65

CÔNG NỢ

Bạc cọc	938.52
Bạc gởi	330.00
Trừ sức	632 99
Vốn hàn	30.800.00
Người gởi sách	360.47
Người đọc báo	1.098.21
Quảng cáo	130.35
Sách đại lý	21.53
Công tích	783.72
Phòng bị	783.72
Dự phòng	1 744.12
Hoa hồng	245.74
Tiền lời : 1927-1928	4.343 69
» 1929	3.412.03
» 1930	844.32
» 1931	600 16
Lời ròng	860.06
	47.929 65

NHÃN XANH
Tân kiết tinh khiết thiệt bổ

Dùng sữa
"LE GOSSE"

Giá ăn trở lại,
Gái ăn đất chồng.
Nọ giòng ăn thụ thai,
Trẻ ăn chóng lớn.

Sữa "LE GOSSE" rất bổ cho tất cả mọi người : có nhiều chất kem (Crème) rất tinh khiết.

Bao thầu cho Nhà-nước năm 1932

Lycées, Collèges, Maternités, Ecoles, Institut de Puériculture etc.... à Saigon

Có bán trong các tiệm tạp-hóa ở Đông-Pháp.
HIỆU GIẤY XANH : *Giá mỗi hộp . . . . . 0$32*

Đại-lý :
ÉTABLISSEMENTS MORIN-FRÈRES
HUE — TOURANE — QUINHON

TẾT RỒI, CÓ BỆNH NÊN CHỮA NGAY ĐI :

« Tôi ốm gần, mình vàng, dáng vóc, nhang, cơm, quế nó thuốc khắp nơi, mấy năm bết bao người mà vô hiệu, nay dùng Tiên-Tửu, thấy khỏe mạnh, đỡ đa, đa khỏe, mau vừa đi, ngủ ngon, vẫn trong bết của bệnh . . . Tiên-Tửu quả thần diệu thay, xin Quý-hiệu gởi cho tôi 6 chai nữa để dùng 1 chai). Madame Trí-Phú Nguyễn-văn-Chung à Nam-Định ».

« Ông-Thân Bá-Thân tôi đau mắt bịnh ho lao, mình vàng ốm yếu, đi đi lâm sụt, chân tay bủn mỏi, đau ngực, mỏi lưng, nay dùng Tiên-Tửu và Thuốc của Quý-hiệu, không những mau khỏi bịnh mà còn béo mập, khỏe mạnh lắm. . . N. Trần-văn-Đông, commerçant à Khánh-Cang ».

« Nội nhân tôi nằm lâu rồi, mắc bịnh kinh phong, ho, sốt, mình vàng, ốm, nay dùng Thuốc và Tiên-Tửu của Ngài đã khỏi rồi, lại được tốt sắc, chân tay khỏe mạnh và ngon lắm. . . N. Nguyễn-Khắc Ngân-ưu điện-bưu-tín Phan-rang ».

Coi những lời khen đó, đã chứng rằng : Tiên-Tửu rất thần diệu đại tài, rất thơm ngon các ngài nên uống, vừa mau hết các bệnh, vừa được khỏe mạnh, làm ăn lanh lợi phát đạt, sau sanh nằm để bầy binh yên vô sự. Còn như thuốc thì thần diệu nhất là : Thuốc Phung bài 30$00 ; ho lao, ho kinh niên thổ-huyết 20$00 ; Hen, suyễn 15$00 ; Di mộng tinh 12$00 ; Lậu kinh niên 15$00 ; Giang mai 20$00 ; đau bụng kinh niên 12$00 ; Đau tai buốt óc 5$00 ; Sưng mộng răng đau má 6$00 ; Đau mắt kinh niên 10$00 ; Đau ngực 15$00, Đau thận, đau lưng, buồn mỏi tay chân, 10$00 vân vân. . . . Vừa dùng Thuốc vừa dùng Tiên tửu càng mau khỏi bệnh, mà khỏi bệnh là khỏe mạnh, đi làm việc được ngay. — Cầu chất nhân, đắc vạn phước, các ngài nên mách bệnh-nhân gởi thư về ĐẠI-BÁO-ĐƯỜNG 22 *rue des Médicaments* à HANOI mua Tiên-Tửu và Thuốc để được mau khỏi bệnh ; theo lối giao ngân lãnh hóa cũng được, cước phí và có hư hỏng chi, nhà Đường chịu hết.

Đâu là CÓI PHÚC ?

TRIẾT-HỌC TIỂU-THUYẾT

Tác-giả : C. Flammarion —— *Giang-Ha dịch-thuật*

Số 94

Trái với lời dự đoán của tôi, tôi biết bạn liệu được hoàn toàn hạnh phúc. Vậy ngày nay tôi rất phục bạn và càng yêu mến bạn.

Xê-xin

Tối bát. — Người ta nói rằng Công tước Du-miêng đã bị người tình nhân của vợ công tước hành thích trong một bữa đi săn bắn.

THƠ CỦA A-DIỄN GỞI CHO MINH-TINH

Bạn Minh-tinh ơi ! buồn đến chết thôi ! chàng An-phát lừa phỉnh tôi. Bạn cũng biết anh ấy chớ. Tôi đã nói chuyện anh ấy với bạn, hay là tôi đã thú thật với bạn cái điều bạn đã đoán được. Anh ấy là một người bạn của nhà tôi, cũng ở trong tài chính giới, và trước khi tôi có chồng tôi đã để ý đến anh ấy. Bạn cũng biết tôi đã trải biết bao nhiêu là sự ruồi. Tôi đã tin rằng anh ấy là anh hùng cao thượng chân thành. Rồi đó tôi thật lòng yêu anh. Anh ấy biết thưởng cái sắc đẹp của tôi, biết ngắm mái tóc đen cặp mắt sáng, cái thân mình yểu điệu cho đến cái tánh nóng nảy của tôi. Đối với anh ta, tôi là người thiếu phụ mơ ước ; còn nhà tôi thì không khi nào nói với tôi những điều ấy. Trong khoảng 3 tháng trót An-phát và tôi sống trong buổi tình say đắm, như ngây như dại. Nhà tôi thì không trông thấy gì hết, vì trong đời không có ai nhiều việc hơn của anh ấy với tôi gặp tại một nơi nọ. Nhưng tôi không đi đến. Cách ngày bữa sau anh ấy đến nhà làm cách ngạc nhiên lắm !

Bạn tưởng đâu anh ấy theo sự thật với tôi sao ! Dễ chưa ! nghe anh ấy nói thì phải cho anh ta là vô tội, tôi là lầm mà thôi ! không khi nào anh ấy đi đến khách sạn với một người đàn bà rào cả ! Khốn nạn thay ! thế thì anh ấy cứ thú thật rằng không thương tôi nữa, không được sao ?

Khốn nạn nhất là anh ấy đặt chuyện ra để chửa lỗi cho mình. Tôi để cho anh ấy nói, nhưng dẫu thế nào cũng không thương anh ấy nữa. Tôi không thể âu yếm anh ấy như ngày trước nữa. Tôi muốn sao người tình của tôi phải hoàn toàn là của tôi.

Thế là bạn đã thấy tôi ở đây nào có gì vui đâu. Mình tưởng mình lên hưởng được trong giây lát những cái thú cầm kia, không ngờ chỉ là ảo tưởng. Vì vậy mà ngày nay tôi hiểu vì sao có người toan nhảy quách xuống sông mà mua lấy cái chết cho rồi đời.

Vả lại hồi mùa đông năm ngoái tôi lại có lắm điều phiền về các bạn tôi tớ. Người đánh xe thì khi nào cũng tìm cớ để ở nhà : nào bảo ngựa đau, nào là đường trơn quá, nào là trời mưa . . . Ít khi mà nó có thể đem xe đến đón chúng tôi ở trường hát được. Chúng tôi bắt buộc phải không nuôi người đánh xe nữa, mà đi thuê một chiếc xe để đi cả tháng. Như vậy thì không phải lo gì cả, nếu ngựa có gầy đó thì chủ xe thế cho mình ngựa khác ngay.

Bạn cũng biết tôi đã khởi sự đi xe đạp rồi. Hôm qua chúng tôi có đi xem cuộc đua xe đạp. Bạn thử tưởng tượng coi, sau khi đã đi được năm chục cây số trong vòng đua rồi, người ấy giải ba chỉ hơn người đi sau có nửa cái bánh xe. May quá nhỉ !

Buổi chiều thứ tư nào tôi cũng có tiếp khách. Nhưng tôi thú thật với bạn chẳng có gì vui đâu. Họ chỉ nói chuyện ăn mặc, chuyện ngựa, chuyện đàn ở. Mà cũng thật vì chúng tôi chỉ có giao thiệp với bạn tư bản trong tài chính giới thôi.

Còn bạn, tôi biết bạn vẫn được vui vẻ luôn ! Thật bạn có phước quá !

A-diễn

Ba-lê, thứ năm 13.

THƠ CỦA SƠN-LAN GỞI CHO MINH-TINH

Lille, chiều thứ tư.

Bạn ơi ! tôi không còn tin rằng gì ở trong chính giới nữa. Nhà tôi là một người rất có tài và từ trước đến nay vẫn được thắng luôn, thế mà rồi nhà tôi phải chịu thua một tên xảo quyệt. Điện tín, rất đã hèn ; và nhà tôi lại bị đánh đổ chính lúc đương lâm le muốn bước lên một ghế thượng thơ. Cái thất vọng nầy thật đau đớn. Đã được ba tháng nay, khi bà thân về vấn đề thuộc địa, vì trót lên 25 phiếu mà cả nội các phải đổ, nhà tôi lại có chơn ở trong các bộ mới. Đáng lẽ nhà tôi chẳng nắm được bộ Thương bộ Công bộ Dọc ho lao bộ Canh-nông.

(Số tiếp)

VIỆC TRONG NƯỚC

NGHỆ AN

Cái khổ thất học của học sinh ở các trường Dự bị

Các trường dự bị ở hương thôn là cái nền tảng giáo dục của bình dân. Dân quê ai cũng ước vọng cho học đường ngày một mở rộng.

Từ ngày có giấy cải cách việc học, lương bổng giáo sư giao cho dân cấp phát. Dân Yên-thành chúng tôi, vì nghèo đói, không thể giả tiền lương cho giáo sư được, nên từ ngày tết đến nay các thầy xin phép nghỉ dạy.

Thầy nghỉ giợy thì học trò học vào đâu? Dân chúng tôi rất phàn nàn là sao chánh phủ không giảm khoản phí khác mà trở động đến khoản học phí, thành ra sinh đều rắc rối.

Dân

QUẢNG-BÌNH

Thu tư ích để làm gì?

Lâu nay thường nghe dùng công tư ích để sửa sang các việc đường sá v. v.

Huyện Lệ thủy năm ngoái đồng thời với vụ sưu thuế, có trát quan sức thu tư ích rất gấp. Dân nghèo kiệt ấy vừa sưu thuế, vừa tư ích, cạy đã sáng mắt. Tư ích thu xong, từ đó đến nay, không thấy sửa sang gì; đến hai cái cầu ở con đường từ Đại-phong sang Mỹ-duyệt hư đã ba năm nay, và con đường từ đó trạm về Mỹ lọc có cầu Xuân-lai hư đã bốn năm nay, mà mọi giờ cũng cứ như vậy; bộ hành qua lại các nơi ấy phải đi đò, thật là phiền quá!

Vậy tiền tư ích ấy thu để làm gì? chánh phủ nên xét xem.

Một người dân Lệ-thủy

Câu chuyện «áp chế dân quê»

T. D. số 563, ra ngày 15-2-33, có đăng 6 khoản trái phép phiền dân của tiên chỉ Nguyễn-ngọc-Cư. Chuyện ấy quan trên đã đòi hai bên nguyên bị xuống tại phủ Quảng Ninh ngày 24-2-33 nầy để xét hỏi:

Khoản tế thánh 2 kỳ và lễ tế âm hồn, thì hương lý đều khai có, nhưng đồ cho là theo tục cổ. (Tục cổ mà trái dụ Vua và ngược lòng dân, thì cũng có lỗi chơ?)

Khoản trảm phạt nguyên vũ, thì tên Thất và tên Rông đều khai thực quả, mà quan quở rằng sao ba lạ không bắt. Nếu đem câu ấy mà hỏi hương kiểm hay chánh đoàn thì đúng hơn, chớ dân có quyền đau mà bắt? huống đối với mấy ông chức sắc Tuần mà bỏ giam thì thật là quá lạ!

Hỏi việc con gái Nguyễn Tường bị tên Trác ngăn trở, thì Nguyễn Tường khai có. Nguyễn ngọc Cư (cha tên Trác) cũng có nhìn trước mặt quan mà xin hòa rằng: «Thôi, ông Tường về cứ gả con lấy chồng đi, tôi răn con tôi không ngăn trở nữa (đọng nói quyền thật!)

Hỏi tên Đất có bị hai tên Sung và Trác đánh đập không, thì thợ Đất khai có, và nói có mời hương lý đến, nhưng không xử mà lại cho người bồng vào nhà Đất. Lý trưởng cãi rằng: «Đất bỏ mà vô chớ không ai bồng (?) thế là nhận tên Đất có bị đánh.

Còn chuyện đến nhà hương dịch bắt mua rượu uống cho biên vào sổ công tiêu thì hương dịch lại chối (Ở, nhập kho lấy vô sang; ai lại đại gì mà chịu cho kẻ cướp?)

Vụ nầy quan xử có hơi lạ: Nguyễn ngọc Cư là người bị cáo mà được tự do đối đáp với quan. Còn tên Sung và Trác cũng là 2 người bị cáo mà được ở nhà. Trái lại Thất và Rông là người làm chứng mà lại bị giam. Lạ thiệt!

P. V.

QUẢNG-NAM

Câu chuyện đào nương

Phủ Thăng-bình, tổng Phú-mỹ chúng tôi có cái mương Bàn cát lấp nước nghiệp ruộng bị trăm thầy hơn đôi trăm mẫu dân chúng tôi chịu thiệt đã lâu. Các quan phủ trước giao cho công tư ích đào sửa. Nhưng những kẻ thừa hành làm qua loa, đào rồi lấp rồi, hại cũng còn hại.

Hiện quan Phủ nầy có đòi hào lý mấy xã by hại đến trù liệu bỏ mương cũ đào mương mới, mỗi mẫu chịu góp 3$ và ngài bẩm tỉnh tôn xin công tư ích phụ vào.

Việc ích lợi cho dân, mong quan trên sẽ chuẩn hứa cho, mong lắm!

Dân làm ruộng

Giúp tiền làm trường học

Phủ Thăng bình, tổng Phú mỹ, làng Hà lam, nhơn có lệnh quan cho lập hương trường, làng đang nhóm nhau trù liệu, thì trong làng có bà Nguyễn-thị-Hoành ra xin quyên cho làng 500$. Lời tối của bà nầy đáng khen, mà trông cho mấy ông làng trù liệu cách nào cho con em có chỗ học.

Người trong làng

Những số quốc trái Đông-pháp đã trúng mà chưa lãnh

Những số sau nầy trúng 100$

(*Tiếp theo*)

51 412	53 552	56 446	58 766	63 734
51 546	53 553	56 476	58 875	63 754
51 560	53 590	56 478	58 879	63 837
51 629	53 672	56 482	59 136	63 853
51 636	53 756	56 655	59 287	63 952
51 637	53 827	56 682	59 309	64 026
51 677	53 881	56 688	59 305	64 043
51 684	53 928	56 751	59 316	64 069
51 744	54 072	56 965	59 374	64 208
51 938	54 121	56 980	59 375	64 240
51 942	54 128	57 004	59 402	64 250
51 973	54 164	57 021	59 420	64 370
51 975	54 185	57 139	59 429	64 427
52 044	54 186	57 189	59 437	64 441
52 077	54 188	57 258	59 597	64 449
52 096	54 204	57 278	59 685	64 590
52 102	54 230	57 294	59 705	64 694
52 106	54 280	57 487	59 714	64 712
52 133	54 337	57 493	59 773	64 745
52 170	54 402	57 623	59 942	64 759
52 175	54 447	57 631	60 062	64 793
52 244	54 455	57 738	60 212	64 812
52 257	54 489	57 751	60 714	64 828
52 279	54 509	57 821	60 790	64 861
52 284	54 512	57 835	60 874	64 866
52 302	54 573	57 867	60 954	64 958
52 319	54 660	57 877	61 354	65 000
52 347	54 836	58 030	61 360	65 007
52 348	55 037	58 051	61 523	65 102
52 374	55 084	58 082	61 528	65 104
52 392	55 085	58 108	62 290	65 290
52 489	55 128	58 213	62 428	65 361
52 817	55 218	58 229	62 496	65 376
52 873	55 235	58 250	62 543	65 377
52 900	55 308	58 281	62 554	65 391
52 906	55 403	58 284	62 595	65 514
52 910	55 513	58 332	62 619	65 554
52 919	55 516	58 360	62 658	65 565
52 934	55 578	58 387	62 673	65 922
52 969	55 586	58 396	62 681	65 923
52 997	55 588	58 411	62 703	65 956
53 009	55 742	58 423	62 795	66 040
53 114	55 758	58 424	62 803	66 131
53 181	55 762	58 441	62 808	66 233
53 215	55 888	58 475	62 849	66 564
53 240	55 895	58 490	62 925	66 849
53 284	55 917	58 509	63 054	66 859
53 286	55 941	58 529	63 360	66 744
53 341	56 034	58 602	63 425	66 814
53 369	56 036	58 603	63 454	66 871
53 537	56 080	58 607	63 461	66 966
53 548	56 144	58 624	63 498	66 981
53 582	56 229	58 630	63 510	67 051
53 596	56 243	58 635	63 549	67 211
53 594	56 258	58 640	63 563	67 212
53 446	56 307	58 708	63 594	67 442
53 508	56 308	58 734	63 599	67 301
53 543	56 435	58 746	63 607	67 358

(*Còn nữa*)

NẾU TA PHẢI ĐAU

ve bệnh dạ-dầy, bệnh khó-tiêu, bệnh táo kết, bệnh sống-phân, bệnh thận-hư, đau đờn, bệnh tê-thấp, nhức-đầu, chóng-mặt, v. v. Nếu ta phải bệnh thoát-sang, bệnh nội-gân-xanh, bệnh lở nhọt ở đui, bệnh ngoài-da, bệnh hắc-điến, bạch-điến, hắc-lào, nhọt-say, ngứa-ngáy, v. v.

Ta nên trừ tiệt ngay những căn nguyên bệnh ấy đi, ta nên uống

TISANE des CHARTREUX de DURBON

làm bằng nguyên liệu các cây ở núi Alpes, lọc sạch máu sẩu và cho ta sức khoẻ cũng như thuốc ấy đã cứu được muôn vàn người khác.

Nếu ta bị xanh xao, vàng bủng, yếu gân, phiền-muộn, mệt nhọc, không có sức lực, ta nên theo phương thuốc đúng hợp là **PILULES SUPERTONIQUES** và thuốc **TISANE** vừa lọc máu sẩu lại vừa bồi bổ, thì ta sẽ chóng được lại nghỉ và rất khoẻ mạnh.

CÁCH DÙNG VÀ GIẤY CHỨNG THỰC

Phòng thí nghiệm quan
J. BERTHIER & GRENOBLE
(Nước Pháp)

Việc thế-giới

(*Tiếp theo trang nhất*)

hà. Ngoài ra quân nghĩa dũng Trung-hoa ở phía đông Nhiệt-hà cũng rất hăng hái. Tang-Ye-Lin tuyên bố với các báo ở Chengtch rằng sẽ cầm chừng đến 6 tháng đặng cho quân trung ương kéo tới Nhiệt-hà.

Thượng-hải, 23 février — Theo tin người Nhật, thì viên lãnh sự Nhật ở Nam-kinh đã được lệnh vận động với ngoại giao bộ Trung-hoa cho quân Trung-hoa rút ra khỏi Nhiệt-hà đặng tránh những cuộc xung đột.

Báo giới Trung-hoa phản đối sự vận động của người Nhật ấy và tỏ ý chắc rằng chính phủ Nam-kinh sẽ bác.

Có tin ở Nam-kinh rằng một nhà chính trị kia tuyên bố rằng chính phủ Trung hoa yêu cầu H. V. Q. định những phương pháp trừng phạt sau khi đầu phiếu về tờ trình của Hội đồng «19».

Nam-kinh, 24 février — Trung-hoa đã bác bức thơ Nhật.

Sơn-hải-quan, 19 février — Quân Mãn-châu quốc đã bắt đầu ra trận đối với quân Trung-hoa ở Nhiệt-hà.

Bắc bình, 24 février — Theo tin người Trung-hoa thì tại mặt trận Nam-kinh còn đương đánh nhau; quân Nhật công kích đến 8 lần mà hỏng cả, phải chết mất 300 người. Thấy nhiều máy bay Nhật đi thám thính khắp trên mặt trận cũng đủ biết rằng quân Nhật đương sắp đặt một cuộc công kích lớn.

Luân-đôn, 24 février — Theo tin người Trung hoa ở Bắc-kinh thì tướng Nhật ở phía bắc Trung-hoa, Nakamura, đã gọi đến 1500 lính dự bị ở Thiên-tân.

Thượng-hải, 24 février — Người Nhật đã khởi lập một thành phố riêng mà vô cang ở Sơn-hải-quan, nhưng người Trung hoa cũng bác nốt.

Genève 24 février — Hội đồng «19» đã chuẩn y tờ trình của ban tiểu hội đồng. Nước Xiêm bỏ phiếu trắng.

Ông Matsuoka lập tức ra khỏi Hội đồng, các đại biểu khác cũng nối gót theo.

Những cuộc bạo động ở Đức

Ba lanh, 22 Fév. — 5 người chết và 22 người bị thương, ấy là kết quả của những cuộc xung đột về đảng phái vừa rồi. Trong những người chết kia, có người thuộc đảng quốc gia xã hội, có người về xã hội dân chủ, cũng đảng viên cộng sản. Cuộc xung đột lớn nhứt xảy ra tại Krifeld trong khi đảng trung ương đương nhóm.

Trong một tờ thông cáo, Von Papen phản đối riết sự bạo động ở Krifeld. Theo lệnh chính phủ sở cảnh sát Phổ-lỗ-sĩ đã mở cuộc điều tra.

Những cuộc xung đột về đảng phái còn xảy ra. Trong khoảng 24 giờ sau, nhiều cuộc xung đột có máu chảy, xảy ra khắp nước Đức, nhứt là ở tỉnh và chung quanh Bá-linh: Dortmunt, Gleiwitz, Hembourg, Hanovre, Kiel, Writenberge và Bavière. Người bị thương kể hàng chục. Đảng viên quốc dân xã hội khuấy rối nhiều đám nhóm hiệp chính trị.

Tình hình Qui-ba (Cuba)...

Ngang qua Luân-đôn, 22 Fév. — Tại Havane có xảy ra cuộc phản đối Thổ tướng Machado. Quân khởi nghịch vây đánh trại lính Santa Clara, và lấy được rất nhiều súng đạn trước khi lui trên. Trong một cuộc xung đột ở San-Antonio, có 2 người lính chết.

...và Ru ma ni

Bucarest, 21 Fév — Vua Carol tuyên bố với các báo rằng ông không có ý thoái vị. Ông cho rằng cuộc biến động vừa rồi là do sự tuyên truyền cộng sản ở bên ngoài gây nên.

Bucarest, 21 Fév. — Theo một vài tờ báo thì số người chết trong thì đuổi thợ đình công ra khỏi các xưởng máy xe hỏa nhiều hơn số công bố. Báo «Daily Express» thường thuật rất kỹ đám cắt tăng 120 thợ bị giết về vụ ấy trong đêm.

Bucarest, 22 Fév. — Cảnh sát bắt được 40 đảng viên cộng sản ở Seroca gần biên giới Nga và 20 ở Cluj. Tại Cluj những đảng viên cộng sản kị bắt trước đã bắt đầu tuyệt thực.

Tại Constanza có bắt được một nữ trinh thám cộng sản, 19 tuổi, lãnh trách nhiệm sắp đặt lại công việc của đảng ở Dobroudja.

Thuốc xán

Xơ mít một liều 1$20

trừ tuyệt bệnh xán

Thuốc cai nha phiên

Bỏ rất êm đềm, tam kỳ biết tiếng, ai muốn khỏi nghiện, gửi thư cho biết: 1°) Hút ngày mấy bữa?

2°) Mỗi bữa mấy phân?

3°) Xái ăn mấy lượt?

Nguyên sử-tòa thượng hạng thông phán

TRẦN-ĐỨC-CẢNH

57 — phố Định-Tân — 57

TONKIN NAM-ĐỊNH

INJECTION PEYRARD D'ALGER

Thuốc thực hiệu nầy chế ra đã lâu rồi và hiệu-nghiệm hơn các thứ **ĐỀ TRỊ BỊNH ĐAU-LẬU** mới bị hay là có đã lâu rồi.

Trong 232 người A-Rập dùng thuốc nầy thì lành bịnh hết 231 người

(Y theo lời phúc của hướng-y ở Alger)

BÁN TẠI SỞ: SPÉCIALITÉS PEYRARD
44, Rue de Grenelle, PARIS
và nơi các nhà thuốc có danh

Sách này đã nghiên cứu khoa thuốc Nam suốt bao, nói rõ căn nguyên các bịnh, phép xem bịnh, xem mạch, trị bịnh, có nói cả tính các vị thuốc nam, thuốc bắc, phân biệt tốt xấu bổ công. Cả bộ 10 quyển giá 3$00. Mười quyển đóng chung làm một bìa dày giá 3$50, ở xa mua thêm cước phí 0$40. Lãnh hóa giao ngân hết 0$55 thơ có mandat gửi cho

M. NGUYỄN XUÂN DƯƠNG
123 Rue Maréchal Foch — NAM-ĐỊNH

AI MANG BỆNH CỐT KHÍ ĐAU NHỨC GÂN CỐT

hãy dùng

THÁNH-DƯỢC BÉJEAN

là thứ thuốc chuyên trị các bệnh đau gân cốt, phong lỗ, nhức nhối và tất cả các bệnh phong (Goutte, Rhumatismes, Sciatique, Arthrite) rất hiệu nghiệm.

Uống trong 24 giờ đồng hồ đã thấy bớt đau. Chỉ uống một chai đã thấy hiệu nghiệm như thần.

Có bán tại các hiệu thuốc tây Dépôt Général: 30 r. des France Bourgeois PARIS

Máy BEKA!

Máy BEKA!

hát rõ, kiểu đẹp, giá rẻ...

chạy hết dĩa máy tự đứng.

Một hộp kim 200 cây và một dĩa Beka tùy ý lựa

Bán chiếu hàng: 35$

Số rất ít! nên chú ý kẻo hết!

HUẾ — Mme RICHARD RUE CITADELLE KẾ CỬA THƯỢNG-TỨ

MAGASIN DE SOIERIES

TÂN-LỢI

132-134, Boulevard Tổng-đốc-Phương — Cholon

Bổn hiệu bào sĩ và bán lẻ đủ các thứ hàng Tàu, hàng Thượng-hải, như là: lãnh, xuyến, trừu, cẩm nhung, cẩm châu y. v. Hàng thiết tốt, thiết bền, hàng nhuộm đen mặc đến rách không hề sự phai tuổi. Bán lẻ đủ các thứ hàng Bombay, hàng Nhựt bổn v. v., khăn đội đầu rất vừa thời nhiều kiểu, nhiều màu thiết đẹp. Đủ các thứ màu nhuộm của Tây hiệu «Teinture Idéale» danh tiếng thứ nhứt ở Nam kỳ.

• Lãnh bán sách mới xuất bản nhan hiệu «Pagode Chinoise et Annamite de Cholon» (Đề ngạn Hán Việt tự miếu) viết toàn Pháp văn của M. Lê-văn-Lưu, hàn lâm học sĩ, thường tho ngự đồng Bắc đẩu bội tinh, coi có 35 cái ảnh chụp (photogravure).

Sách nên đọc, giá 1$50, gửi theo cách lãnh hóa giao ngân 1$56.

Mấy nhà bán sách tây và ta tại Saigon có bán.

Bánh hộp biscuits «Kim-Thời» của bổn hiệu chế tạo chẳng khác nào biscuits mélanges choisis của Tây, được nhiều người khen ngợi. Bán lẻ mỗi hộp 0$75 tại bổn hiệu (mua sỉ có huê hồng).

Ở Bắc-kỳ có bán ở hiệu Quảng-vạn-Thành Nội-hóa 120 Boulevard Haiphong, giá mỗi hộp là 0$80.

Bổn hiệu buôn bán đã mấy chục năm cùng các tỉnh Trung kỳ và Bắc-kỳ. Ở xa xin viết thơ về thương nghị.

TÂN-LỢI

132-134, Bd Tổng-đốc-Phương — CHOLON

ĐỒNG-BÀO, ĐỒNG-BÀO???

Đã kêu là đồng-bào, tức là cùng nòi giống, cùng xứ sở, cùng một nước với nhau, đã là đồng bào thì:

KHÔNG LẼ NGƯỜI NAM lại không dùng thuốc nam?

KHÔNG LẼ NGƯỜI NAM lại không trọng thuốc nam?

KHÔNG LẼ NGƯỜI NAM lại không cổ động cho thuốc nam?

KHÔNG LẼ NGƯỜI NAM lại không giới thiệu cho thuốc nam?

Thuốc nam là thuốc nào? tức là thuốc của nhà NAM-THIÊN-ĐƯỜNG Nam-Định, dùng toàn các môn thuốc nam mà chế tạo ra bịnh nào có đủ thuốc ấy, linh nghiệm như thần, đã được bằng cấp và đã nổi tiếng khắp trong nước, người Việt-Nam nên nẩy lòng chiếu cố đến thuốc Nội-hóa, hoặc mua dùng, hoặc mua sỉ, hoặc làm Đại-lý, hoặc cổ động giùm cho thuốc NAM-THIÊN-ĐƯỜNG, để chấn hưng cho nghề thuốc nam, để giữ lấy mối lợi quyền cho tược nghiệp nước nhà, ấy là bổn phận của người Việt-Nam, biết thương nhau, biết giúp nhau vậy. Ngài nào muốn dùng thuốc gì, muốn làm đại-lý bán thuốc nam, xin cứ gởi thơ cho nhà thuốc NAM-THIÊN-ĐƯỜNG, 137, rue Maréchal-Foch Nam-Định mà lấy thương trình và catalogues.

NGU-TINH

Nhân-Tạo-Huyết

của lương-y YECSIOUNINE

Chuyên-trị:

TINH-THẦN LAO-TỔN
KHÍ-HUYẾT GIẢM-SUY

Có tính chất đặc biệt là sái được trùng độc ẩn núp trong máu, nhất là trùng lậu, giang mai nhập cốt. Và trẻ con sài ghẻ.

Thuốc nầy đã được nổi tiếng là một môn thuốc Bổ-Huyết Sát-Trùng rất hay. Và đã phân chất tại phòng Tuy-nghiệm Đông-dương tại HANOI ngày 15 AVRIL 1932.

Mua thuốc xin hỏi tại TỔNG-ĐẠI-THỦ của nhà thuốc NÂM-SAO

SINH-HUY

44 — *Maréchal Foch* — 44

VINH

Là nhà bán thuốc BỘT RẾT, NGÀ NƯỚC nhãn «NÂM SAO» rất thần hiệu

Mỗi gói 0$15

BẢO-NINH

Bệnh quỷ đã có thuốc tiên!!

[illegible]

Chúc năm Mới

Rằng hay Qui-Dậu tiết xuân thiên
Năm mới mừng nhau vẹn sự nên
Trang điểm nghĩa hồng non nước Lạc
Nở nang trăm giống chúc con Tiên
Mơ ân gió Á xuân đầm ấm
Đến Nhị sông Mê sóng lặng yên
Qui khách tâm phương xi đó chỉ
An Thành hiệu đẩy động Đào Nguyên

AN-THÀNH

37, Phố Hàng Đào — HANOI

Trong tháng Février 1933 bản hiệu sẽ có một thứ giấy tây [illegible] mới, mà chỉ bán có hạn 1500 tờ [illegible]

AN THÀNH

Imprimerie TIẾNG DÂN, HUẾ

Directeur-Gérant: HUỲNH-THÚC-KHÁNG